

ΕΝΙΑΙΑ ΑΡΧΗ ΔΗΜΟΣΙΩΝ ΣΥΜΒΑΣΕΩΝ

1ο ΚΛΙΜΑΚΙΟ

Συνεδρίασε στις 31 Ιανουαρίου 2025 με την εξής σύνθεση: Ιωάννης-Κωνσταντίνος Χαλκιάς, Πρόεδρος, Αικατερίνη Ζερβού, Μέλος και Αθηνά Μπουζιούρη, Μέλος - Εισηγήτρια.

-Για να εξετάσει την προδικαστική προσφυγή με ημερομηνία 24/12/2024 και Γενικό Αριθμό Κατάθεσης (ΓΑΚ) ΕΑΔΗΣΥ 1903/27-12-2024 της ένωσης οικονομικών φορέων με την επωνυμία «...» που εδρεύει στην ... και εκπροσωπείται νόμιμα, καθώς επίσης και καθενός από τα μέλη της, ήτοι: **α)** της ανώνυμης εταιρείας με την επωνυμία «...» και τον διακριτικό τίτλο «...» που εδρεύει στο ..., ... και εκπροσωπείται νόμιμα, **β)** της ανώνυμης εταιρείας με την επωνυμία «...» και τον διακριτικό τίτλο «...» που εδρεύει στην ..., ... και εκπροσωπείται νόμιμα, **γ)** της ανώνυμης εταιρείας με την επωνυμία «...» και τον διακριτικό τίτλο «...», που εδρεύει στην ..., ..., και εκπροσωπείται νόμιμα και **δ)** της ανώνυμης εταιρείας με την επωνυμία «...» και τον διακριτικό τίτλο «...» που εδρεύει στη ..., ... και εκπροσωπείται νόμιμα.

ΚΑΤΑ

Του ... που εδρεύει στην ..., ... και εκπροσωπείται νόμιμα.

=====

Με την προδικαστική προσφυγή, η προσφεύγουσα ζητά να ακυρωθούν: **α)** η Πρόσκληση με αριθμό πρωτ. .../...-...-2024 σε διαδικασία διαπραγμάτευσης χωρίς προηγούμενη δημοσίευση για την επιλογή αναδόχου του έργου «...», **β)** η απόφαση της αναθέτουσας αρχής με αριθμό πρωτ. .../...-...-2024 και θέμα: «1. Έγκριση της διαδικασίας διαπραγμάτευσης χωρίς προηγούμενη δημοσίευση για την ανάθεση του έργου ‘...’, σύμφωνα με την παρ. 2γ του άρθρου 32 και το άρθρο 32Α του ν. 4412/2016, στο πλαίσιο των οριζόμενων στο άρθρο 25 του ν.5049/2023 (Α’ 152), όπως τροποποιήθηκαν και ισχύουν. 2. Έγκριση δέσμευσης ποσού ...€ (με ΦΠΑ 24%) σε βάρος του προϋπολογισμού του ... Έργου ... της ..., για την εκτέλεση του υπόψη έργου. 3. Έγκριση των

Τευχών Δημοπράτησης του έργου. 4. Έγκριση προσκαλούμενων εργοληπτικών επιχειρήσεων στον ως άνω διαγωνισμό», καθώς επίσης και κάθε συναφής πράξη ή παράλειψη των αρμοδίων οργάνων.

Η συζήτηση άρχισε, αφού άκουσε την Εισηγήτρια.

Μελέτησε τα σχετικά έγγραφα.

Σκέφτηκε κατά τον Νόμο.

1. Για την άσκηση της προδικαστικής προσφυγής καταβλήθηκε το νόμιμο παράβολο ποσού 15.000,00 ευρώ, σύμφωνα με τα άρθρα 363 του ν. 4412/2016 και 5 του πδ 39/2017 και την εκτιμώμενη αξία της σύμβασης (κωδικοί ηλεκτρονικών παραβόλων: ..., ..., ... και ...).
2. Με τη δεύτερη προσβαλλόμενη απόφαση της αναθέτουσας αρχής εγκρίθηκε η προσφυγή στη διαδικασία διαπραγμάτευσης χωρίς προηγούμενη δημοσίευση του άρθρου 32 παρ. 2 περ. γ' του ν. 4412/2016 για την επιλογή αναδόχου της σύμβασης κατασκευής του έργου «...» εκτιμώμενης αξίας ... ευρώ. Με την ίδια απόφαση εγκρίθηκε η αποστολή σχετικής πρόσκλησης στους οικονομικούς φορείς ..., ..., ... και
3. Με την προσβαλλόμενη Πρόσκλησή της με αριθμό πρωτ. .../...-...-2024 η αναθέτουσα αρχή κάλεσε τους παραπάνω οικονομικούς φορείς να συμμετάσχουν στη διαδικασία ανάθεσης με διαπραγμάτευση, χωρίς προηγούμενη δημοσίευση του άρθρου 32 παρ. 2 περ. γ' ν. 4412/2016. Ως κριτήριο ανάθεσης ορίστηκε αυτό της πλέον συμφέρουσας οικονομικής προσφοράς με βάση την τιμή. Η οικονομική προσφορά δίνεται κατ' αποκοπή για ολόκληρο το έργο, συμπεριλαμβανομένων των δαπανών εκπόνησης μελετών. Ως καταληκτική ημερομηνία υποβολής προσφορών ορίστηκε η ...η/.../2024. Η Πρόσκληση αναρτήθηκε στο ΚΗΜΔΗΣ στις .../.../2024 (ΑΔΑΜ: ...). Το έργο χρηματοδοτείται από το Ταμείο Ανάκαμψης και Ανθεκτικότητας (Τ.Α.Α.) με ποσό ... ευρώ και συνεισφορά εθνικού ... για το ΦΠΑ ποσού ... ευρώ.
4. Αντικείμενο της υπό ανάθεση σύμβασης είναι, σύμφωνα με το άρθρο 12 της προσβαλλόμενης Πρόσκλησης, η Συγκεκριμένα, αντικείμενο του έργου αποτελεί η ... – ... στα ...: ..., από την ... έως την ... και από ... έως την ..., ... και ..., ... από την ... έως την ..., ... και ..., σε ... από την ... – έως την ...,

περί την ..., από την ... έως την ..., από ... έως την ..., περί την ... και από την ... έως την ... και τέλος ... και ..., περί τη Σύμφωνα με την Τεχνική Περιγραφή (Συνημμένο 3 της προσβαλλόμενης Πρόσκλησης) το αντικείμενο της σύμβασης περιλαμβάνει και την εκπόνηση των απαραίτητων μελετών για την Η συνολική προθεσμία εκτέλεσης της σύμβασης ορίστηκε σε δεκαπέντε (15) μήνες από την ημερομηνία υπογραφής της.

5. Ειδικότερα, οι υπό ανάθεση, οι οποίες (.....). Η ... εξελίχθηκε σε ... (βλ. ανακοίνωση Ευρωπαϊκής Επιτροπής) με επίπεδα ... για την Ελλάδα (βλ. περιγραφή εικόνας από το πρόγραμμα γεωσκόπησης της Ευρωπαϊκής Ένωσης). Η ... προκάλεσε ... και ... σε έκταση μεγαλύτερη των ... στρεμμάτων (βλ. ...) που περιλαμβάνει και τις παραπάνω περιφερειακές ενότητες. Τον μήνα ... 2023 (...), οι παραπάνω περιφερειακές ενότητες ... και από την ... (βλ. ...) που προκάλεσε νέες ... και

6. Οι περιοχές από τις οποίες διέρχεται η ... κηρύχθηκαν σε κατάσταση έκτακτης ανάγκης λόγω των παραπάνω ... στις .../.../2023. Κατόπιν διαδοχικών αποφάσεων παράτασης με την αιτιολογία ότι εξακολουθούν να ισχύουν οι λόγοι κήρυξης και ότι δεν έχει ολοκληρωθεί το έργο της διαχείρισης των συνεπειών των ..., η κατάσταση έκτακτης ανάγκης πολιτικής προστασίας ισχύει στις παραπάνω περιοχές μέχρι τις .../.../2025. Ειδικότερα, κηρύχθηκαν σε κατάσταση έκτακτης ανάγκης:

α) Ο ... με την απόφαση του Γενικού Γραμματέα Πολιτικής Προστασίας με αριθμό .../...-...-2023 (ΑΔΑ: ...) και κατόπιν διαδοχικών παρατάσεων, με την απόφαση του ίδιου οργάνου με αριθμό .../...-...-2024 (ΑΔΑ: ...) που ισχύει έως τις .../.../2025, β) Δημοτικές Ενότητες των ... και ... με την απόφαση του Γενικού Γραμματέα Πολιτικής Προστασίας με αριθμό .../...-...-2023 (ΑΔΑ: ...) και κατόπιν διαδοχικών παρατάσεων, με την απόφαση του ίδιου οργάνου με αριθμό .../...-...-2024 (ΑΔΑ: ...) που ισχύει για το σύνολο της ... έως τις .../.../2025 και γ) η ... με την απόφαση του Γενικού Γραμματέα Πολιτικής Προστασίας με αριθμό .../...-...-2023 (ΑΔΑ: ...) και κατόπιν διαδοχικών παρατάσεων, με την απόφαση του ίδιου οργάνου με αριθμό .../...-...-2024 (ΑΔΑ: ...) που ισχύει έως τις .../.../2025.

7. Με τις διατάξεις του άρθρου ... ν. .../2023 «Επιτάχυνση διαδικασιών στελέχωσης και λειτουργίας Δικαστικής Αστυνομίας - Τροποποιήσεις ν. .../2022 - Άλλες ρυθμίσεις του Υπουργείου Δικαιοσύνης και λοιπές επείγουσες

διατάξεις» (Α' ...) που δημοσιεύθηκε στις .../.../2023 προβλέφθηκαν ειδικές διαδικασίες για την κατεπείγουσα εκτέλεση ... στις περιοχές που κηρύσσονται σε καταστάσεις έκτακτης ανάγκης πολιτικής προστασίας.

8. Στις .../.../2024 δημοσιεύθηκε στο ΚΗΜΔΗΣ (ΑΔΑΜ ...) η πρόσκληση του ... με αριθμό πρωτ. .../...-...-2024 προς τρεις (3) μελετητές και εταιρείες μελετητών για συμμετοχή σε διαδικασία ανάθεσης σύμφωνα με το άρθρο ... ν. .../2023 με αντικείμενο την παροχή υπηρεσιών τεχνικού συμβούλου για την ωρίμανση του έργου «...» και τη σύνταξη των εγγράφων της σύμβασης (τεχνική περιγραφή, χρονοδιάγραμμα, προϋπολογισμό, ...). Οι υπηρεσίες περιελάμβαναν την εξέταση των ... της ... που υπέστησαν εκτεταμένες ζημιές από τις κακοκαιρίες, τον προσδιορισμό των τεχνικών λύσεων για την ... και θωράκιση των ..., την εκτίμηση των απαιτούμενων εργασιών για την υλοποίηση των λύσεων αυτών και τη σύνταξη των τευχών δημοπράτησης για την ανάθεση των εργασιών.

9. Στις .../.../2024 εκδόθηκε η απόφαση ανάθεσης της παραπάνω σύμβασης με αριθμό πρωτ. .../...-...-2024 (ΑΔΑΜ: ...) στη Στις **16/2/2024** υπεγράφη η σύμβαση παροχής υπηρεσιών με τίτλο «... ΣΤΗΝ ΩΡΙΜΑΝΣΗ ΤΗΣ ΔΗΜΟΠΡΑΤΗΣΗΣ ΤΟΥ ΕΡΓΟΥ: ... (Α.Π. ...)» μεταξύ του ... και της ... (ΑΔΑΜ: ...).

10. Το Τεχνικό Συμβούλιο Έργων και Μελετών ... (...) γνωμοδότησε στις **4/6/2024** (Συνεδρία ...η, Πράξη ...η) υπέρ της έκδοσης υπουργικής απόφασης εξειδίκευσης των εργασιών που απαιτούνταν για την ... σε τρεις (3) εργολαβίες, μεταξύ των οποίων και η επίμαχη για την Σύμφωνα με τη γνωμοδότηση, στην περιφερειακή ... η κυκλοφορία διακόπηκε πλήρως εξαιτίας εκτεταμένων ζημιών, για την ... των οποίων είναι απαραίτητη η επείγουσα ... της παραπάνω εργολαβίας.

11. Στις **10/6/2024** υποβλήθηκε αίτημα του Υπουργού Υποδομών και Μεταφορών προς το Υπουργείο Εθνικής Οικονομίας και Οικονομικών με αριθμό πρωτ. .../10-6-2024 για την αύξηση του ορίου υπερδέσμευσης στο ... του Υπουργείου Υποδομών και Μεταφορών στο Εθνικό Πρόγραμμα Ανάπτυξης (ΕΠΑ) 2021-2025, προκειμένου το Υπουργείο να προβεί, μεταξύ άλλων, στα έργα

12. Με απόφαση του Αναπληρωτή Υπουργού Εθνικής Οικονομίας και Οικονομικών με αριθμό .../17-7-2024 (Β' ...) αυξήθηκε ο προϋπολογισμός του

ΕΠΑ 2021-2025, προκειμένου να καλυφθούν, μεταξύ άλλων, δαπάνες έργων ... του Υπουργείου Υποδομών και Μεταφορών.

13. Κατόπιν αίτησης του ... που υποβλήθηκε στις .../.../2024, εκδόθηκε στις **18/7/2024** η απόφαση του άρθρου 25 παρ. 7 του ν. 5049/2023 της Διεύθυνσης Περιβαλλοντικής Αδειοδότησης (ΔΙΠΑ) του Υπουργείου Περιβάλλοντος και Ενέργειας με αριθμό πρωτ. .../18-7-2024 για την εξαίρεση από διαδικασίες περιβαλλοντικής αδειοδότησης των έργων ... που είχαν υποστεί βλάβες από τις ..., μεταξύ των οποίων και τα έργα

14. Με απόφαση του Αναπληρωτή Υπουργού Εθνικής Οικονομίας και Οικονομικών με αριθμό .../25-9-2024 (Β' ...) αναθεωρήθηκε για τρίτη φορά το ΕΠΑ 2021-2025 με την αιτιολογία ότι η αναθεώρηση ήταν απαραίτητη για να αντιμετωπιστούν οι έκτακτες ανάγκες για

15. Στις **3/10/2024** εκδόθηκε από τον Υπουργό Υποδομών και Μεταφορών η απόφαση του άρθρου 25 παρ. 3 ν. 5049/2023 με αριθμό πρωτ. .../3-10-2024 και θέμα «Έγκριση του προσδιορισμού και εξειδίκευσης φυσικού αντικείμενου και του καθορισμού των κατεπειγόντων έργων ... σε περιοχές που κηρύχθηκαν ή ... σε ..., με αποφάσεις του Γενικού Γραμματέα Πολιτικής Προστασίας, σύμφωνα με το άρθρο ... του ν. .../2020 (Α' ...), συνεπεία των έντονων καιρικών φαινομένων που έλαβαν χώρα στις ..., ..., και ... 2023 (κακοκαιρία '...') και στις ..., ..., ..., και ... 2023 (κακοκαιρία '...'), στις ...», με την οποία εξειδικεύτηκαν οι τρεις (3) εργολαβίες μέσω των οποίων θα εκτελούνταν τα απαιτούμενα έργα, μεταξύ των οποίων και το επίμαχο έργο

16. Με το έγγραφο του Υπουργού Υποδομών και Μεταφορών με αριθμό πρωτ. .../10-10-2024 εστάλη προς το Υπουργείο Εθνικής Οικονομίας και Οικονομικών αναθεωρημένος πίνακας κατανομής του ... «ΥΠΟΔΟΜΩΝ ΚΑΙ ΜΕΤΑΦΟΡΩΝ 2021-2025, προκειμένου, μεταξύ άλλων, να εξασφαλιστεί η χρηματοδότηση των έργων ... μετά τις κακοκαιρίες ... και ..., των οποίων την ανάθεση και την επίβλεψη εκτέλεσης ανέλαβε το Υπουργείο. Ο αναθεωρημένος πίνακας κατανομής του παραπάνω ... εγκρίθηκε με την απόφαση του Αναπληρωτή Υπουργού Εθνικής Οικονομίας και Οικονομικών με αριθμό .../23-10-2024 και με θέμα «... (...) του Υπουργείου Υποδομών και Μεταφορών στο Εθνικό Πρόγραμμα Ανάπτυξης (ΕΠΑ) 2021-2025» (Β' ...).

17. Την **1η/11/2024** εκδόθηκε η προβλεπόμενη στο άρθρο 25 παρ. 2 ν. 5049/2023 απόφαση του Υπουργού Υποδομών και Μεταφορών με αριθμό ...

(Β' ...), με την οποία ανατέθηκαν καθήκοντα αναθέτουσας αρχής και Προϊσταμένης Υπηρεσίας για την ανάθεση και εκτέλεση, μεταξύ άλλων και του επίμαχου έργου στην Ειδική Υπηρεσία Δημοσίων Έργων Κατασκευής και ... (...) της Γενικής Γραμματείας Υποδομών του Υπουργείου Υποδομών και Μεταφορών.

18. Στις 15/11/2024 υποβλήθηκε το Τεχνικό Δελτίο Έργου για την ένταξη του «ΥΠΟΕΡΓΟΥ 2: ...» στο Ταμείο Ανάκαμψης και Ανθεκτικότητας. Κατόπιν θετικής αξιολόγησης της Ειδικής Υπηρεσίας Συντονισμού Ταμείου Ανάκαμψης (ΕΥΣΤΑ), το παραπάνω υποέργο εντάχθηκε στο Ταμείο Ανάκαμψης και Ανθεκτικότητας με την απόφαση του Αναπληρωτή Υπουργού Εθνικής Οικονομίας και Οικονομικών με αριθμό πρωτ. .../28-11-2024 (ΑΔΑ: ...). Το υποέργο περιλαμβάνει τρεις (3) συμβάσεις, μεταξύ των οποίων και την επίμαχη.

19. Στις 2/12/2024 εκδόθηκε η απόφαση του Αναπληρωτή Υπουργού Εθνικής Οικονομίας και Οικονομικών με αριθμό πρωτ. .../2-12-2024 (ΑΔΑ: ...), με την οποία εγκρίθηκε η ένταξη του παραπάνω Υποέργου 2 στο Αναπτυξιακό Πρόγραμμα Δημοσίων Επενδύσεων (ΑΠΔΕ) 2024, στη

20. Με έγγραφό του με αριθμό πρωτ. .../2-12-2023 ο Προϊστάμενος της ... υπέβαλε προς έγκριση το πρωτογενές αίτημα για την έναρξη των διαδικασιών ανάθεσης της επίμαχης σύμβασης (ΑΔΑΜ: ...). Το πρωτογενές αίτημα εγκρίθηκε **αυθημερόν** με το έγγραφο του Αναπληρωτή Γενικού Διευθυντή ... με αριθμό πρωτ. .../2-12-2024 (ΑΔΑΜ: ...).

21. Κατόπιν υποβολής αιτήματος ελέγχου με αριθμό ... και ημερομηνία 2/12/2024, με έγγραφο του Διοικητή της ... με αριθμό πρωτ. .../9-12-2024 διατυπώθηκε η σύμφωνη γνώμη της Υπηρεσίας για το σχέδιο Πρόσκλησης με διαδικασία διαπραγμάτευσης χωρίς προηγούμενη δημοσίευση για την ανάθεση του επίμαχου έργου.

22. Στις 10/12/2024 εκδόθηκε η δεύτερη προσβαλλόμενη απόφαση, με την οποία εγκρίθηκε η ανάθεση της σύμβασης με διαδικασία διαπραγμάτευσης χωρίς προηγούμενη δημοσίευση σύμφωνα με την παρ. 2γ του άρθρου 32 και το άρθρο 32Α του ν. 4412/2016, στο πλαίσιο των οριζόμενων στο άρθρο 25 του ν. 5049/2023. Η προσβαλλόμενη πρόσκληση εκδόθηκε και αναρτήθηκε στο ΚΗΜΔΗΣ **αυθημερόν**. Ως καταληκτική προθεσμία υποβολής προσφορών ορίστηκε η ...η/.../2024. Σύμφωνα με την αναθέτουσα αρχή, οι προσφορές

αποσφραγίστηκαν στις 27/12/2024 και η μειοδότη και προσωρινή ανάδοχος κλήθηκε αυθημερόν να υποβάλει δικαιολογητικά κατακύρωσης. Με την απόφαση της αναθέτουσας αρχής με αριθμό πρωτ. .../22-1-2025 (ΑΔΑΜ: ...). εγκρίθηκε το πρακτικό ελέγχου των δικαιολογητικών προσωρινού αναδόχου και αναδείχθηκε οριστική ανάδοχος της σύμβασης η

23. Η προκείμενη διαδικασία ανάθεσης, ενόψει του αντικειμένου της σύμβασης (δημόσιο έργο), της συνολικής εκτιμώμενης αξίας της, χωρίς ΦΠΑ, του χρόνου έναρξής της και της νομικής φύσης της αναθέτουσας αρχής υπάγεται στις διατάξεις του ν. 4412/2016. Συνακόλουθα, η κρινόμενη διαφορά διέπεται από τις διατάξεις του Βιβλίου IV του ν. 4412/2016, η δε ΕΑΔΗΣΥ είναι αρμόδια για την εξέταση της προδικαστικής προσφυγής, η οποία υποβλήθηκε νόμιμα και εντός της δεκαήμερης προθεσμίας από τις 20/12/2024, οπότε οι προσφεύγουσες, κατά δήλωσή τους, έλαβαν πλήρη γνώση των τευχών της διαδικασίας ανάθεσης, τα οποία τους χορηγήθηκαν στο σύνολό τους κατά την παραπάνω ημερομηνία.

24. Η αναθέτουσα αρχή κοινοποίησε την προδικαστική προσφυγή στους κληθέντες οικονομικούς φορείς στις 30/12/2024. Στις 3/1/2025 υποβλήθηκε στην ΕΑΔΗΣΥ με μήνυμα ηλεκτρονικού ταχυδρομείου το έγγραφο απόψεων της αναθέτουσας αρχής με αριθμό πρωτ. .../3-1-2025, νόμιμα και εμπρόθεσμα. Οι απόψεις επί της προδικαστικής προσφυγής κοινοποιήθηκαν στις 7/1/2025 στις προσφεύγουσες, οι οποίες υπέβαλαν συμπληρωματικό υπόμνημα στις 13/1/2025, νόμιμα και εμπρόθεσμα.

25. Οι κρίσιμες για την επίλυση της διαφοράς διατάξεις του ν. 4412/2016 ορίζουν τα εξής: «Άρθρο 32 - Προσφυγή στη διαδικασία με διαπραγμάτευση χωρίς προηγούμενη δημοσίευση (άρθρο 32 της Οδηγίας 2014/24/ΕΕ). 1. Στις ειδικές περιπτώσεις και περιστάσεις που προβλέπονται στις παραγράφους 2 έως 6, οι αναθέτουσες αρχές μπορούν να αναθέτουν δημόσιες συμβάσεις προσφεύγοντας στη διαδικασία με διαπραγμάτευση χωρίς προηγούμενη δημοσίευση. 2. Η διαδικασία με διαπραγμάτευση χωρίς προηγούμενη δημοσίευση μπορεί να χρησιμοποιείται για δημόσιες συμβάσεις έργων, προμηθειών και υπηρεσιών σε οποιαδήποτε από τις κατωτέρω περιπτώσεις: ... γ) στο μέτρο που είναι απολύτως απαραίτητο, εάν λόγω κατεπείγουσας ανάγκης οφειλόμενης σε γεγονότα απρόβλεπτα για την αναθέτουσα αρχή, δεν είναι δυνατή η τήρηση των προθεσμιών που προβλέπονται για τις ανοικτές, κλειστές

ή ανταγωνιστικές διαδικασίες με διαπραγμάτευση. Οι περιστάσεις που επικαλούνται οι αναθέτουσες αρχές για την αιτιολόγηση της κατεπείγουσας ανάγκης δεν πρέπει σε καμία περίπτωση να απορρέουν από δική τους ευθύνη...

Άρθρο 32Α - Ρύθμιση ζητημάτων προσφυγής σε διαδικασία με διαπραγμάτευση χωρίς προηγούμενη δημοσίευση. 1. Εξαιρούνται της υποχρεωτικής εφαρμογής της παρ. 1 του άρθρου 22, περί κανόνων που εφαρμόζονται στις επικοινωνίες, του άρθρου 36, περί υποχρέωσης χρήσης και λειτουργίας του ΕΣΗΔΗΣ, της παρ. 1 του άρθρου 72, περί εγγυήσεων, και των παρ. 1 έως 4 του άρθρου 79, περί Ευρωπαϊκού Ενιαίου Εγγράφου Σύμβασης, οι ακόλουθες περιπτώσεις του άρθρου 32, περί προσφυγής στη διαδικασία με διαπραγμάτευση χωρίς προηγούμενη δημοσίευση: ... β) όπου η ανάθεση έχει επείγοντα χαρακτήρα σύμφωνα με την περ. γ' της παρ. 2 ... 2. Στις περιπτώσεις του άρθρου 32, περί προσφυγής στη διαδικασία με διαπραγμάτευση χωρίς προηγούμενη δημοσίευση, η διαδικασία ανάθεσης της σύμβασης διεξάγεται σύμφωνα με όσα ορίζονται στους όρους της πρόσκλησης, όπου υπάρχει και η αξιολόγηση των προσφορών μπορεί να γίνεται σε ενιαίο στάδιο με την ανάθεση της σύμβασης. Η διαδικασία της διαπραγμάτευσης γίνεται από γνωμοδοτικό όργανο, το οποίο συγκροτείται από την αναθέτουσα αρχή σύμφωνα με όσα ορίζονται στο άρθρο 221, περί οργάνων διενέργειας ανάθεσης και εκτέλεσης δημόσιων συμβάσεων, και εισηγείται προς το αποφαινόμενο όργανο για κάθε θέμα που ανακύπτει κατά την ανάθεση της σύμβασης. Ειδικά στην περίπτωση που συντρέχουν οι περιστάσεις της περ. β' της παρ. 1 ως γνωμοδοτικό όργανο μπορεί να ορίζεται και η αρμόδια υπηρεσία της αναθέτουσας αρχής. ...

26. Το άρθρο 25 ν. 5049/2023 ορίζει τα εξής: «Άρθρο 25 - Διαδικασίες κατεπείγουσας εκτέλεσης έργων σε καταστάσεις έκτακτης ανάγκης πολιτικής προστασίας. 1. Στις περιοχές που κηρύσσονται σε κατάσταση έκτακτης ανάγκης πολιτικής προστασίας, σύμφωνα με το άρθρο 25 του ν. 4662/2020 (Α' 27) και απαιτείται η κατεπείγουσα εκτέλεση έργων που συνδέονται, άμεσα ή έμμεσα, με την ..., το Υπουργείο Υποδομών και Μεταφορών δύναται να αναλαμβάνει, δια των υπηρεσιών και των εποπτευόμενων φορέων του, τον σχεδιασμό, την ανάθεση και την εκτέλεση των κατεπειγόντων ... των υποδομών, ακόμα και όταν δεν υπάγονται στις αρμοδιότητές του, σύμφωνα με τη διαδικασία του παρόντος. 2. Για την ανάληψη της αρμοδιότητας της παρ. 1, για έργα που δεν υπάγονται στις αρμοδιότητες του Υπουργείου Υποδομών και Μεταφορών, απαιτείται, μετά

την κήρυξη περιοχής σε κατάσταση έκτακτης ανάγκης πολιτικής προστασίας, Πράξη Υπουργικού Συμβουλίου, κατόπιν σχετικής εισήγησης του Υπουργού Υποδομών και Μεταφορών, στην οποία περιλαμβάνεται συνοπτική περιγραφή των σχετικών έργων. Με απόφαση του Υπουργού Υποδομών και Μεταφορών και κατά παρέκκλιση κάθε άλλης διάταξης, το Υπουργείο Υποδομών και Μεταφορών δύναται να υλοποιεί ως φορέας κατασκευής μέσω των υπηρεσιών του, έργα της παρ. 1, αρμοδιότητας εποπτευομένων φορέων του. Με την ίδια απόφαση καθορίζονται οι υπηρεσίες της Γενικής Γραμματείας Υποδομών που ασκούν καθήκοντα Προϊσταμένης Αρχής και Διευθύνουσας Υπηρεσίας. 3. Με αποφάσεις του Υπουργού Υποδομών και Μεταφορών εξειδικεύονται τα προς εκτέλεση έργα που είναι κατεπείγοντα, τελούν σε άμεση συνάφεια και είναι αναγκαία, αποκλειστικά για την ... στις υποδομές και δεν περιλαμβάνουν εργασίες συμπλήρωσης ή επέκτασης αυτών, με την εξαίρεση απολύτως απαραίτητων συνοδών έργων, ιδίως ... στο σύνολο της λεκάνης απορροής, καθορίζονται οι υπηρεσίες του Υπουργείου Υποδομών και Μεταφορών ή οι εποπτευόμενοι φορείς του Υπουργείου Υποδομών και Μεταφορών που αναλαμβάνουν τον σχεδιασμό, την ανάθεση και την εκτέλεση των έργων της παρ. 2, καθώς και τυχόν ειδικότερες λεπτομέρειες ως προς αυτά. Για την έκδοση της απόφασης του πρώτου εδαφίου απαιτείται η σύμφωνη γνώμη του Τεχνικού Συμβουλίου Δημόσιων Έργων του Υπουργείου Υποδομών και Μεταφορών. 4. Σε κάθε περίπτωση που Αναθέτουσα Αρχή έργων του παρόντος είναι ή καθίσταται με τη διαδικασία της παρ. 2, το Υπουργείο Υποδομών και Μεταφορών ή εποπτευόμενοι φορείς αυτού, ακολουθείται η διαδικασία ανάθεσης των επόμενων παραγράφων. 5. Για την ανάθεση έργων του παρόντος δεν εφαρμόζονται τα άρθρα 49 και 50 του ν. 4412/2016 (Α` 147) και αρκεί η σύνταξη και έγκριση εκ μέρους της αναθέτουσας αρχής του τεύχους της τεχνικής περιγραφής των προς εκτέλεση εργασιών, του χρονοδιαγράμματος εκτέλεσης αυτών, του προϋπολογισμού δημοπράτησης και του τεύχους Ειδικής Συγγραφής Υποχρεώσεων (Ε.Σ.Υ.). Για τη σύνταξη των στοιχείων αυτών η αναθέτουσα αρχή μπορεί να υποβοηθηθεί από Νομικούς και Τεχνικούς Συμβούλους με τους οποίους συνάπτεται σύμβαση, έναντι αμοιβής μέχρι των ορίων των περ. β) και δ), αντίστοιχα, του άρθρου 5 του ν. 4412/2016. Το είδος και ο ανώτατος αριθμός των συμβούλων του προηγούμενου εδαφίου δύνανται να καθορίζονται με απόφαση του Υπουργού Υποδομών και Μεταφορών. Η

σύναψη της σύμβασης του συμβούλου γίνεται με τη διαδικασία της παρ. 2 του άρθρου 128 του ν. 4412/2016, χωρίς να απαιτείται γνώμη του αρμοδίου Τεχνικού Συμβουλίου Δημοσίων Έργων του Υπουργείου Υποδομών και Μεταφορών και χωρίς να απαιτείται η χρησιμοποίηση του Εθνικού Συστήματος Ηλεκτρονικών Δημοσίων Συμβάσεων (Ε.Σ.Η.ΔΗ.Σ.). 6. Η εκπόνηση των μελετών γίνεται με μέριμνα και δαπάνες του αναδόχου, σύμφωνα με τους ισχύοντες κανονισμούς και διατάξεις. Σε περίπτωση τεχνικού έργου ..., εφαρμόζεται το άρθρο 4 του ν. .../2014 (Α` ...). Η εκπόνηση της μελέτης κτηματογράφησης και κτηματολογίου γίνεται με μέριμνα και δαπάνες του αναδόχου του έργου. 7. Η ανάθεση των έργων του παρόντος έπεται της έκδοσης απόφασης εξαίρεσης από τη διαδικασία περιβαλλοντικής αδειοδότησης, κατ' εφαρμογή της διαδικασίας της περ. α) της παρ. 2α του άρθρου 1 του ν. 4014/2011 (Α` 209). Ως αρμόδια περιβαλλοντική αρχή νοείται το αρμόδιο όργανο του Υπουργείου Περιβάλλοντος και Ενέργειας ανεξαρτήτως της κατάταξης της παρ. 1 του άρθρου 1 του ν. 4014/2011 του έργου ή της δραστηριότητας. Στην απόφαση της παρούσας συμπεριλαμβάνονται και οι υποστηρικτικοί χώροι για την υλοποίηση των απαιτούμενων εργασιών, ιδίως ..., και 8. Αναγκαστικές απαλλοτριώσεις εκτάσεων για την εκτέλεση έργου του παρόντος διενεργούνται με τη διαδικασία του άρθρου 7Α του Κώδικα Αναγκαστικών Απαλλοτριώσεων Ακινήτων (ν. 2882/2001, Α` 17), χωρίς να αποκλείεται και η διαδικασία επίταξης των προς απαλλοτρίωση εκτάσεων μετά των συστατικών τους και των επικειμένων, για την έγκριση της οποίας δεν απαιτείται γνώμη του Τεχνικού Συμβουλίου Δημοσίων Έργων του Υπουργείου Υποδομών και Μεταφορών. 9. Η διαδικασία επιλογής του αναδόχου για την εκτέλεση έργου του παρόντος πραγματοποιείται, σύμφωνα με την περ. γ) της παρ. 2 του άρθρου 32 του ν. 4412/2016. Στη διαδικασία προσκαλούνται τρεις (3) τουλάχιστον εργοληπτικές επιχειρήσεις, οι οποίες έχουν αποδεδειγμένη εμπειρία στην εκτέλεση έργων αντίστοιχης κατηγορίας υποδομών, εφόσον με την προσφορά τους και επί ποινή αποκλεισμού, αποδέχονται εγγράφως την εκτέλεση και παράδοση του έργου εντός της τασσόμενης προθεσμίας που προσδιορίζεται στην πρόσκληση και εκκινεί από την υπογραφή της οικείας σύμβασης, προκειμένου να υποβάλουν την προσφορά τους εντός δέκα (10) εργάσιμων ημερών από την πρόσκληση της αναθέτουσας αρχής. Αποκλειστικό κριτήριο ανάθεσης της σύμβασης του παρόντος, είναι η πλέον συμφέρουσα από

οικονομική άποψη προσφορά βάσει τιμής. Με απόφαση του Υπουργού Υποδομών και Μεταφορών δύνανται να καθορίζονται ειδικότερες προϋποθέσεις πρόσκλησης εργοληπτικών επιχειρήσεων ανά κατηγορία υποδομών για την εφαρμογή της παρούσας. 10. Οι προσκαλούμενες κατά την παρ. 9 του παρόντος εργοληπτικές επιχειρήσεις υποχρεούνται να υποβάλουν την προσφορά κατ' αποκοπή για ολόκληρο το έργο, σύμφωνα με τα στοιχεία των παρ. 6 και 11. Οι οικονομικές προσφορές συντάσσονται υποχρεωτικά επί του εντύπου που χορηγεί η αναθέτουσα αρχή ή βάσει υποδείγματος που περιλαμβάνεται ως Παράρτημα στα έγγραφα της σύμβασης. Με τα έγγραφα της σύμβασης μπορεί να ζητείται και ανάλυση της κατ' αποκοπήν προσφοράς από τον οικονομικό φορέα. 11. Στο κατ' αποκοπήν τίμημα περιλαμβάνονται ανηγμένα: α) η εκπόνηση όλων των μελετών, από μελετητές που διαθέτουν τα νόμιμα προσόντα κατά τις διατάξεις του ν. 4412/2016 η διενέργεια όλων των αναγκαίων ερευνών και δοκιμών, καθώς και η αξιολόγηση αυτών, β) οι δαπάνες για το σύνολο των αναφερόμενων στο τεύχος της Ε.Σ.Υ. λοιπών υποχρεώσεων εκ μέρους του αναδόχου, γ) το ποσοστό για γενικά έξοδα και όφελος αναδόχου, δ) οι πάσης φύσεως απρόβλεπτες δαπάνες κατά την κατασκευή του έργου, ε) οι δαπάνες για την εκτίμηση της αξίας των απαλλοτριωμένων ακινήτων μετά των συστατικών τους και των επικειμένων και στ) οι δαπάνες για την εκπόνηση της Τεχνικής Περιβαλλοντικής Μελέτης της περ. β' της παρ. 2β του άρθρου 1 του ν. 4014/2011, όπου απαιτείται, και την υλοποίησή της. 12. Καθυστερήσεις στην υλοποίηση του έργου οφειλό-μενες σε υπαιτιότητα της αναθέτουσας αρχής, πλην των περιπτώσεων ανωτέρας βίας, δεν δημιουργούν, υπέρ του αναδόχου, δικαίωμα για την υποβολή όχλησης για την καταβολή οιασδήποτε αποζημίωσης εκ μέρους της αναθέτουσας αρχής, περιλαμβανόμενης και της δαπάνης αναθεώρησης τιμών. 13. Για την αντιμετώπιση των αναγκών του Υπουργείου Υποδομών και Μεταφορών που προκύπτουν από την εφαρμογή του παρόντος άρθρου, επιτρέπεται, κατά παρέκκλιση κάθε αντίθετης γενικής ή ειδικής διάταξης, με κοινή απόφαση των αρμοδίων οργάνων του Υπουργείου Υποδομών και Μεταφορών και του φορέα προέλευσης και για το αναγκαίο χρονικό διάστημα που δεν επιτρέπεται να υπερβαίνει τα δύο (2) έτη με δυνατότητα ανανέωσης μόνο μία φορά για χρονικό διάστημα που δεν επιτρέπεται να υπερβαίνει τα δύο (2) ακόμη έτη, η απόσπαση υπαλλήλων μονίμων και με σχέση εργασίας Ιδιωτικού Δικαίου Αορίστου Χρόνου, που

υπηρετούν σε υπηρεσίες του δημοσίου τομέα υπό την έννοια της περ. (α) της παρ. ... του άρθρου ... του ν. .../2014 (Α' ...) ή η πρόσληψη με σύμβαση εργασίας Ιδιωτικού Δικαίου Ορισμένου Χρόνου εξειδικευμένου προσωπικού, σε υπηρεσίες του Υπουργείου Υποδομών και Μεταφορών, κατ' εφαρμογή του άρθρου ... του ν..../2021 (Α' ...). Η διαδικασία σύναψης των συμβάσεων απασχόλησης του ως άνω προσωπικού ολοκληρώνεται εντός δώδεκα (12) μηνών από την έκδοση της Πράξης Υπουργικού Συμβουλίου της παρ. 2 και η διάρκεια απασχόλησης δεν μπορεί να υπερβαίνει τους οκτώ (8) μήνες από τη σύναψη των συμβάσεων. 14. Ο Υπουργός Υποδομών και Μεταφορών δύναται να αποφασίζει: α) Τη σύσταση Ομάδων Εργασίας από υπαλλήλους του Υπουργείου, ειδικούς επιστήμονες και άλλα κατά την κρίση του κατάλληλα πρόσωπα, για τη μελέτη και παρακολούθηση ειδικών θεμάτων που αφορούν στην εφαρμογή του παρόντος, β) την ανάθεση αρμοδιοτήτων των παρ. 1 και 2 του άρθρου 136 του ν. 4412/2016 (Α' 147), για την παρακολούθηση, τον έλεγχο, τη διοίκηση και την επίβλεψη των έργων του παρόντος, σε νομικό πρόσωπο ή ένωση προσώπων που διαθέτει τις εξειδικευμένες γνώσεις και την αποδεδειγμένη εμπειρία σε ανάλογα έργα, που είναι αναγκαία για την παρακολούθηση και επίβλεψη των έργων αυτών (Φορέας Επίβλεψης), κατά παρέκκλιση: βα) της απαίτησης της παρ. 3 του άρθρου 136 του ν. 4412/2016 για την εγγραφή του Φορέα Επίβλεψης στα οικεία μητρώα του π.δ. .../2019 (Α' 112), και ββ) των διατάξεων του άρθρου 136 του ν. 4412/2016, κατά το μέρος που αφορούν στην επιλογή του Φορέα Επίβλεψης από τον Ανάδοχο του Έργου, στη σύναψη σύμβασης μεταξύ του Αναδόχου και του Φορέα Επίβλεψης και στην εκτέλεση αυτής. Ο Φορέας Κατασκευής και τα όργανά του διατηρούν όλες τις εξουσίες ελέγχου και εποπτείας επί της επίβλεψης που διενεργεί ο Φορέας Επίβλεψης. Ο Φορέας Επίβλεψης ευθύνεται έναντι του Φορέα Κατασκευής ακόμη και για ελαφρά αμέλεια κατά την εκτέλεση των υποχρεώσεών του. Σε περίπτωση φυσικού προσώπου, ο ίδιος, και σε περίπτωση νομικού προσώπου, οι διοικούντες και υπάλληλοι του Φορέα, υπέχουν, κατά την εκπλήρωση των συμβατικών τους υποχρεώσεων, ποινική ευθύνη δημόσιου υπαλλήλου. Με απόφαση του Υπουργού Υποδομών και Μεταφορών καθορίζονται τα ειδικότερα καθήκοντα, οι υποχρεώσεις, η έκταση της ευθύνης και ο τρόπος διενέργειας του ελέγχου του Φορέα Επίβλεψης, από τον Φορέα Κατασκευής, καθώς και κάθε

άλλο ειδικότερο θέμα σχετικό με την εφαρμογή της παρούσας. Κατά τα λοιπά εφαρμόζεται το άρθρο 136 του ν. 4412/2016, με την επιφύλαξη του παρόντος».

27. Κατά την έννοια των προπαρατεθεισών διατάξεων των άρθρων 32 παρ. 2 περ. γ' ν. 4412/2016, η αναθέτουσα αρχή έχει ευχέρεια, κατ' απόκλιση από τον γενικό κανόνα διενέργειας ανοικτού ή κλειστού διαγωνισμού, να συνάπτει δημόσια σύμβαση με προσφυγή στην εξαιρετική διαδικασία της διαπραγμάτευσης, χωρίς δημοσίευση της σχετικής προκήρυξης, εφόσον συντρέχουν οι κατά περίπτωση νόμιμες προϋποθέσεις, ήτοι κατεπείγουσα ανάγκη οφειλόμενη σε γεγονότα απρόβλεπτα που δεν απορρέουν από ευθύνη της αναθέτουσας αρχής. Η σχετική απόφαση πρέπει να φέρει πλήρη και ειδική αιτιολογία, αναφερόμενη στους λόγους για τους οποίους αποφασίζεται η προσφυγή στην εν λόγω εξαιρετική διαδικασία (ΣτΕ 1987/2021 σκ. 12, πρβλ ΣτΕ 1747/2011 σκ. 5).

28. Περαιτέρω, το ΔΕΕ έχει κρίνει, ερμηνεύοντας τις διατάξεις του άρθρου 32 της Οδηγίας 2014/24/ΕΕ καθώς και τις αντίστοιχες υπό το καθεστώς των Οδηγιών 93/36, 93/38 και 2004/18, ότι οι διατάξεις αυτές, ως παρεκκλίνουσες από τους κανόνες περί των διαδικασιών ανάθεσης των δημοσίων συμβάσεων, πρέπει να ερμηνεύονται συσταλτικά (αποφάσεις C 199/85 Επιτροπή κατά Ιταλίας, σκ. 14, C-57/94 Επιτροπή κατά Ιταλίας, σκ. 23, C-385/02 Επιτροπή κατά Ιταλίας, σκ. 19, C-394/02 Επιτροπή κατά Ελλάδας, σκ. 33). Η νομολογία εξαρτά την εφαρμογή της εξαιρετικής αυτής διαδικασίας από τη συνδρομή τριών σωρευτικών προϋποθέσεων, ήτοι την ύπαρξη απρόβλεπτου γεγονότος, την ύπαρξη κατεπείγουσας ανάγκης μη συμβιβαζόμενης με τις προθεσμίες που επιβάλλει η Προκήρυξη διαγωνισμού και την ύπαρξη αιτιώδους συνδέσμου μεταξύ του απρόβλεπτου γεγονότος και της κατεπείγουσας ανάγκης που ανέκυψε από το γεγονός αυτό (αποφάσεις C-107/92 Επιτροπή κατά Ιταλίας, σκ. 12, C-318/94 Επιτροπή κατά Γερμανίας σκ. 14, C-394/02 Επιτροπή κατά Ελλάδας, σκ. 33 και 40). Σε κάθε δε περίπτωση, η ύπαρξη κατεπείγουσας ανάγκης δεν επιτρέπεται, κατά τις ανωτέρω διατάξεις, να ανάγεται στην σφαίρα ευθύνης της αναθέτουσας αρχής. Η συνδρομή αυτών των προϋποθέσεων επιτρέπει την προσφυγή στην εξαιρετική διαδικασία της διαπραγμάτευσης, χωρίς δημοσίευση, μόνο όμως στο μέτρο που είναι απολύτως απαραίτητο, όπως ρητά επιτάσσουν οι οικείες διατάξεις, **η δε τήρηση της απαίτησης αυτής υπόκειται στον έλεγχο της ΕΑΔΗΣΥ, κατόπιν άσκησης προδικαστικής**

προσφυγής από οποιονδήποτε έχει έννομο συμφέρον, καθώς επίσης και στον έλεγχο των αρμόδιων Δικαστηρίων.

29. Εξάλλου, με το προαναφερθέν άρθρο ... ν. .../2023 ρυθμίστηκαν ζητήματα ανάθεσης δημοσίων συμβάσεων έργων ... που υπέστησαν βλάβες σε περιοχές που κηρύσσονται σε έκτακτη ανάγκη πολιτικής προστασίας. Οι διατάξεις αυτές, ερμηνευόμενες στενά και υπό το πρίσμα των κανόνων του ενωσιακού δικαίου ως προς την ανάθεση των δημοσίων συμβάσεων, λειτουργούν συμπληρωματικά αφενός, προς την διάταξη του άρθρου 32 παρ. 2 περ. γ' ν. 4412/2016 που προβλέπει την δυνατότητα ανάθεσης δημοσίων συμβάσεων με την διαδικασία διαπραγμάτευσης, χωρίς δημοσίευση διακήρυξης για λόγους κατεπείγουσας ανάγκης οφειλόμενης σε απρόβλεπτη περίσταση και μόνο στο απολύτως αναγκαίο μέτρο και αφετέρου προς το άρθρο 86 ν. 4412/2016, καθώς προβλέπουν ως κριτήριο ανάθεσης των οικείων συμβάσεων έργου αποκλειστικά αυτό της χαμηλότερης τιμής (πρβλ. ΕΑ ΣτΕ 94, 95/2021, ΕλΣυν Πράξεις Κλιμ. Στ' 191/2022 σκ. 3, 137/2022 σκ. 3, 177/2022 σκ. 3).

30. Ειδικότερα, σκοπός της θέσπισης των διατάξεων του άρθρου ... ν. .../2023, όπως προκύπτει από την οικεία αιτιολογική έκθεση (βλ.), είναι η επιτάχυνση της ανάθεσης και εκτέλεσης των κατεπειγόντων έργων ... εκτεταμένων ζημιών που προκαλούνται σε ... περιοχών κηρυσσομένων σε κατάσταση έκτακτης ανάγκης πολιτικής προστασίας. Στο πλαίσιο αυτό, προκειμένου να επιταχυνθεί κατά το δυνατόν η ανάθεση των ..., οι διατάξεις του παραπάνω άρθρου περιέχουν ειδικότερες ρυθμίσεις που αφορούν ιδίως στις προπαρασκευαστικές ενέργειες πριν την έναρξη της διαδικασίας ανάθεσης (προϋποθέσεις ανάληψης της αρμοδιότητας από το Υπουργείο Υποδομών, εξειδίκευση απαιτούμενων έργων, ορισμών αρμοδίων οργάνων, ειδική εξαίρεση από τις διατάξεις του ν. 4412/2016 για την ωρίμανση των έργων και την ανάθεση έργου με αξιολόγηση μελέτης, καθώς επίσης και από διατάξεις σχετικά με την περιβαλλοντική αδειοδότηση, διαδικασία αναγκαστικών απαλλοτριώσεων και επιτάξεων κ.λπ.), καθώς επίσης και στις λεπτομέρειες της διαδικασίας ανάθεσης (πρόσκληση τουλάχιστον τριών οικονομικών φορέων, προθεσμία υποβολής προσφοράς δέκα ημερών, μειοδοτικό κριτήριο ανάθεσης, προσφορά κατ' αποκοπή, χορήγηση υποδείγματος οικονομικής προσφοράς κ.λπ.).

31. Ακόμα, όμως, και υπό το καθεστώς της έκτακτης ανάγκης πολιτικής προστασίας, η νόμιμη απόκλιση από τις τακτικές διαδικασίες ανάθεσης των

δημοσίων συμβάσεων και η εφαρμογή της ειδικής διαδικασίας που περιγράφεται παραπάνω εξαρτάται από την αιτιολόγηση της συνδρομής των προϋποθέσεων που δικαιολογούν την εκτέλεση των συγκεκριμένων έργων (πρβλ. ΕλΣυν Πράξεις Κλιμ. Στ' 191/2022 σκ. 3, 137/2022 σκ. 3, 177/2022 σκ. 3). Οι διατάξεις, δηλαδή, του άρθρου ... ν. .../2023 δεν αποκλείουν την εφαρμογή αυτών του άρθρου 32 παρ. 2 περ. γ' ν. 4412/2016, πράγμα που δεν θα μπορούσε, άλλωστε, να συμβεί στο μέτρο που τα ανατιθέμενα έργα υπάγονται λόγω της εκτιμώμενης αξίας τους στο πεδίο εφαρμογής της Οδηγίας .../ΕΕ, το άρθρο 32 της οποίας ενσωματώθηκε στο εθνικό δίκαιο με τις αντίστοιχες διατάξεις του άρθρου 32 ν. 4412/2016 [βλ. και Κατευθυντήρια Οδηγία ΕΑΑΔΗΣΥ (ήδη ΕΑΔΗΣΥ) με αριθμό .../2020 «Ειδικά ζητήματα ανάθεσης και διαχείρισης δημοσίων συμβάσεων, στο πλαίσιο της αντιμετώπισης της υγειονομικής κρίσης του ιού COVID-19, καθώς και των μέτρων για την αποτροπή της διασποράς του (ΑΔΑ: ...), σελ. 9]. Επομένως, η συνδρομή των επιμέρους προϋποθέσεων του άρθρου 32 παρ. 2 περ. γ' εξακολουθεί να πρέπει αιτιολογείται από την εκάστοτε αναθέτουσα αρχή, εφόσον ανακύπτει ανάγκη εκτέλεσης τέτοιων κατεπειγόντων ... σε περιοχές σε κατάσταση έκτακτης ανάγκης και υπόκειται στον έλεγχο της ΕΑΔΗΣΥ και, στη συνέχεια, του αρμόδιου Δικαστηρίου, εφόσον αχθεί ενώπιόν τους σχετική διαφορά.

32. Περαιτέρω, σε περίπτωση διαδικασίας ανάθεσης δημόσιας σύμβασης με τη διαδικασία του άρθρου 32 παρ. 2 περ. γ' ν. 4412/2016, προκειμένου ο ενδιαφερόμενος οικονομικός φορέας να ασκήσει παραδεκτά προδικαστική προσφυγή κατά της απόφασης της αναθέτουσας αρχής να προσφύγει στην εξαιρετική αυτή διαδικασία και τη διαπραγμάτευση με συγκεκριμένους οικονομικούς φορείς, καθώς επίσης και της οικείας Πρόσκλησης, με την οποία εκκινεί η διαδικασία ανάθεσης του διαγωνισμού, πρέπει αφενός μεν, να επικαλείται ότι οι προσβαλλόμενοι από αυτόν όροι, μεταξύ των οποίων και οι σχετικοί με την επιλεγείσα από την αναθέτουσα αρχή διαδικασία ανάθεσης, καθιστούν ανέφικτη ή ουσιωδώς δυσχερή τη συμμετοχή του στη διαδικασία, κατά παράβαση του ενωσιακού ή εθνικού δικαίου περί δημοσίων συμβάσεων και αφετέρου να περιλαμβάνεται, κατ' αρχήν, στον κύκλο των οικονομικών φορέων που δικαιούνται, σύμφωνα με τους όρους των εγγράφων της

σύμβασης, να μετάσχουν στη διαδικασία ανάθεσης του επίμαχου συμβατικού αντικειμένου (πρβλ. ΕΑ ΣτΕ 76/2021, ΣτΕ 252/2023, 2069/2022 κ.α.).

33. Με την κρινόμενη προδικαστική προσφυγή η προσφεύγουσα ένωση ισχυρίζεται ότι αποτελείται από τις τέσσερις (4), επίσης προσφεύγουσες, εταιρείες όλες εγγεγραμμένες στην ...η τάξη του ΜΕΕΠ. Κατά τους ισχυρισμούς τους, τα μέλη της προσφεύγουσας ένωσης πληρούν αθροιστικά τα προσόντα συμμετοχής στην επίμαχη διαδικασία ανάθεσης και επιθυμούν να λάβουν μέρος σε αυτή με τη συγκεκριμένη μορφή ένωσης με σκοπό τη διεκδίκηση και την ανάληψη της εκτέλεσης του συγκεκριμένου έργου. Περαιτέρω, η προσφεύγουσα ένωση προβάλλει ότι εμποδίζεται να διεκδικήσει την ανάληψη της σύμβασης εξαιτίας της μη νόμιμης – κατά τους ισχυρισμούς της - προσφυγής της αναθέτουσας αρχής σε διαδικασία διαπραγμάτευσης χωρίς προηγούμενη δημοσίευση του άρθρου 32 παρ. 2 περ. γ' ν. 4412/2016, στην οποία, μάλιστα, η ίδια δεν προσκλήθηκε, παρά το γεγονός ότι είχε εκδηλώσει το ενδιαφέρον της πριν καν την προκήρυξη της διαδικασίας ανάθεσης. Ειδικότερα, η προσφεύγουσα προβάλλει ότι: α) δεν συντρέχουν οι προϋποθέσεις προσφυγής στην διαδικασία του άρθρου 32 παρ. 2 περ. γ' ν. 4412/2016, διότι τα των κακοκαιριών ... και ... (...) δεν συνιστούσαν κατά τον χρόνο δημοσίευσης της Πρόσκλησης (... 2024) απρόβλεπτο γεγονός, ούτε η προσφυγή στην εξαιρετική διαδικασία εξασφαλίζει ταχύτητα για την αποφυγή επείγοντος κινδύνου και β) η επιλογή της αναθέτουσας αρχής για την πρόσκληση περιορισμένου αριθμού οικονομικών φορέων έλαβε χώρα κατά κακή χρήση της διακριτικής της ευχέρειας και αναιτιολόγητα, ενώ παραβιάζει, επιπλέον, τις αρχές της διαφάνειας, της ίσης μεταχείρισης και του ελεύθερου ανταγωνισμού. Με το περιεχόμενο αυτό η κρινόμενη προδικαστική προσφυγή ασκείται νόμιμα, εμπρόθεσμα και με έννομο συμφέρον εκ μέρους των προσφευγουσών, οι οποίες ανήκουν κατ' αρχήν στον κύκλο των οικονομικών φορέων που δικαιούνται να αναλάβουν την υπό ανάθεση σύμβαση με τη μορφή ένωσης οικονομικών φορέων, πράγμα που **δεν αμφισβητείται** από την αναθέτουσα αρχή.

34. Ωστόσο, η αναθέτουσα αρχή προβάλλει με τις απόψεις της ότι η προδικαστική προσφυγή ασκείται απαράδεκτα, διότι το έννομο συμφέρον της προσφεύγουσας να αμφισβητήσει τις προσβαλλόμενες εξέλιπτε, όταν, μετά τη θέσπιση των διατάξεων του άρθρου 25 ν. 5049/2023, είχε ζητήσει να

συμμετάσχει στη διαδικασία ανάθεσης των οικείων συμβάσεων αναγνωρίζοντας έτσι – κατά τους ισχυρισμούς της αναθέτουσας αρχής – τη νομιμότητα της προβλεπόμενης στις παραπάνω διατάξεις διαδικασίας ανάθεσης. Ο ισχυρισμός αυτός είναι απορριπτέος, για τους εξής λόγους:

35. Το άρθρο ... ν. .../2023, και ιδίως η παρ. ... που ορίζει ότι τα κατεπείγοντα ... ανατίθενται σύμφωνα με τις διατάξεις του άρθρου ... παρ. 2 περ. γ' ν. 4412/2016, δεν αφορά συγκεκριμένα στις συνέπειες των ... και ... στη ... και την εκτέλεση ειδικά προσδιορισμένων έργων ..., αλλά στη θέσπιση ειδικών διατάξεων για την ανάθεση και εκτέλεση έργων ... γενικά σε περιοχές που κηρύσσονται σε κατάσταση έκτακτης ανάγκης πολιτικής προστασίας. Οι ..., τα απαιτούμενα έργα ..., το ειδικότερο τεχνικό αντικείμενό τους, ο χρόνος ανάθεσής τους, η διάρκεια της εκτέλεσής τους, οι καλούμενοι οικονομικοί φορείς και γενικά, οι λεπτομέρειες της ανάθεσης των συμβάσεων προσδιορίζονται με τις (εκτελεστές) αποφάσεις των αναθετουσών αρχών για την προσφυγή στην εξαιρετική διαδικασία του άρθρου 32 παρ. 2 περ. γ' ν. 4412/2016 σε συνδυασμό με το άρθρο ... παρ. ... ν. .../2023, καθώς επίσης και τις οικείες προσκλήσεις, ενώ εξακολουθεί να απαιτείται, σύμφωνα με την ανάπτυξη που προηγήθηκε, ειδική αιτιολογία της απόφασης προσφυγής στη διαδικασία ανάθεσης των παραπάνω άρθρων.

36. Στο πλαίσιο αυτό, η αποστολή προς τους Υπουργούς Υποδομών και Μεταφορών και Εθνικής Οικονομίας και Οικονομικών της επιστολής της προσφεύγουσας ένωσης με ημερομηνία .../.../2023, με την οποία εκδηλώθηκε η επιθυμία της να συμμετάσχει στις διαδικασίες ανάθεσης των έργων ... μετά την ..., δεν συνιστά ανεπιφύλακτη αποδοχή των αποφάσεων προσφυγής στην εξαιρετική διαδικασία και των όρων των επιμέρους προσκλήσεων, μεταξύ των οποίων και η προσβαλλόμενη, με την οποία εκκίνησε τελικά η διαδικασία ανάθεσης της συγκεκριμένης σύμβασης, όπως αβάσιμα προβάλλει η αναθέτουσα αρχή. Συνεπώς, η εκδήλωση του ενδιαφέροντος των προσφευγουσών να κληθούν στις σχετικές διαδικασίες ανάθεσης των έργων ... από τον ... δεν τις αποστερεί από το έννομο συμφέρον τους να προσφύγουν κατά της προσβαλλόμενης Πρόσκλησης και της δεύτερης προσβαλλόμενης απόφασης της αναθέτουσας αρχής, με την οποία αποφασίστηκε η προσφυγή στη διαδικασία της διαπραγμάτευσης για την ανάθεση της συγκεκριμένης σύμβασης με κλήση ρητά κατονομαζόμενων οικονομικών φορέων, κατά

παράλειψη της προσφεύγουσας και των μελών της (πρβλ. ΕΑ ΣΤΕ 76/2021, σκ. 7), απορριπτομένων των αντίθετων ισχυρισμών της αναθέτουσας αρχής.

37. Με τον **πρώτο λόγο της προδικαστικής προσφυγής**, οι προσφεύγουσες ζητούν την ακύρωση των προσβαλλόμενων, διότι, κατά τους ισχυρισμούς τους, η προσφυγή της αναθέτουσας αρχής στην εξαιρετική διαδικασία του άρθρου 32 παρ. 2 περ. γ' ν. 4412/2016 για την ανάθεση της επίμαχης σύμβασης δεν είναι δικαιολογημένη. Κατά τους ισχυρισμούς των προσφευγουσών, τα έντονα ... των κακοκαιριών ... και ... ενέσκηψαν τον ... 2023, ήτοι πριν από ένα και πλέον έτος από τον ... του 2024, οπότε εκδόθηκαν οι προσβαλλόμενες. Οι προσφεύγουσες ισχυρίζονται ότι κατά τον χρόνο έναρξης της διαδικασίας ανάθεσης τα επικαλούμενα από την αναθέτουσα αρχή ... δεν αποτελούσαν απρόβλεπτο γεγονός, αλλά πραγματικό περιστατικό γνωστό προ ενός και πλέον έτους. Κατά τους ισχυρισμούς τους, το υπό ανάθεση έργο είναι ένα «σύνηθες και κανονικό έργο», ενώ δεν αιτιολογούνται από την αναθέτουσα αρχή ειδικώς και επαρκώς η κατεπείγουσα ανάγκη εκτέλεσης των εργασιών, οι λόγοι για τους οποίους το διαδραμόν διάστημα δεν επαρκούσε για την ανάθεση της σύμβασης με ανοικτή διαδικασία και η αναγκαιότητα των συγκεκριμένων εργασιών. Οι προσφεύγουσες ισχυρίζονται ότι δεν υφίσταται καμία αιτιώδης συνάφεια μεταξύ της ... του 2023 και των δημοπρατούμενων εργασιών που θα ολοκληρωθούν, κατά τους ισχυρισμούς της, το καλοκαίρι του 2029, χωρίς να υπολογίζονται οι τυχόν παρατάσεις του έργου. Εξάλλου, κατά τους ισχυρισμούς των προσφευγουσών δεν αποδεικνύεται ότι το υπό ανάθεση έργο περιλαμβάνει μόνο τις αναγκαίες εργασίες για την ..., οι οποίες, σε κάθε περίπτωση, έπρεπε να ανατεθούν χρονικά εγγύτερα στο γεγονός και να έχουν διάρκεια μικρότερη, και όχι δεκαπέντε (15) μηνών, σύμφωνα με την πρόσκληση [σε διαφορετικά σημεία της προσφυγής αναφέρεται εσφαλμένα διάρκεια ενάμισι (1,5), τριών (3) ή τεσσάρων (4) ετών] Οι προσφεύγουσες ισχυρίζονται ότι, σε συνδυασμό με άλλες επτά (7) προσκλήσεις που δημοσιεύθηκαν την ίδια περίοδο με την προσβαλλόμενη, επιχειρείται από την αναθέτουσα αρχή η ανάθεση του συνόλου των έργων ... της χώρας σε συγκεκριμένο κύκλο εργοληπτών.

38. Η αναθέτουσα αρχή αντιτάσσει στα παραπάνω ότι συντρέχουν σωρευτικά όλες οι προϋποθέσεις για την προσφυγή στη διαδικασία του άρθρου 32 παρ. 2 περ. γ' ν. 4412/2016. Ειδικότερα, οι ... και ... συνιστούν απρόβλεπτα γεγονότα από τα οποία προκλήθηκε κατεπείγουσα ..., μεταξύ των οποίων και η επίμαχη

..., στις πληγείσες περιοχές. Κατά τους ισχυρισμούς της αναθέτουσας αρχής, η υπό ανάθεση σύμβαση δεν αφορά στην κάλυψη παγίων αναγκών της αναθέτουσας αρχής ή ..., αλλά στην κατασκευή ..., οι οποίες πρέπει να επισπευστούν, ώστε να επανέλθει το συντομότερο δυνατό στην προηγούμενη κατάσταση η διαταραχθείσα οικονομική και κοινωνική ζωή στις Η αναθέτουσα αρχή υποστηρίζει ότι κατά το διάστημα μεταξύ των απρόβλεπτων γεγονότων και της έναρξης της διαδικασίας ανάθεσης υλοποιήθηκε η ωρίμανση της διαδικασίας ανάθεσης χωρίς την παραμικρή καθυστέρηση, δεδομένου ότι έπρεπε κατ' αρχάς να εκτιμηθούν οι συνέπειες της ... στην πληγείσα περιοχή, πράγμα που προϋπέθετε την ... και την ανάκτηση της πρόσβασης. Στη συνέχεια, ανατέθηκαν υπηρεσίες αποτύπωσης της κατάστασης και προσδιορισμού των απαιτούμενων τεχνικών λύσεων σε τεχνικούς συμβούλους, διενεργήθηκαν αυτοψίες, ιεραρχήθηκαν χρονικά οι παρεμβάσεις από πλευράς ασφάλειας και προσβασιμότητας, υπολογίστηκε το κόστος και αναζητήθηκε χρηματοδότηση, η οποία εξασφαλίστηκε στις .../.../2024. Η αναθέτουσα αρχή αναφέρει ότι η τήρηση ακόμη και των σύντομων διαδικασιών της επισπευσμένης ανοικτής ή κλειστής διαδικασίας, με προθεσμία 15 και 10 ημερών αντίστοιχα για την υποβολή των προσφορών, είναι αδύνατη δοθέντος ότι οι διαδικασίες αυτές δεν τελεσφορούν άμεσα, ενώ η ... στις ... δεν επιδέχεται καθυστέρησης, καθώς οι επίμαχες εργασίες πρέπει να ξεκινήσουν και ολοκληρωθούν ταχύτατα ώστε να επανέλθει σε κανονικά κατά το δυνατόν επίπεδα η κοινωνική και οικονομική ζωή των παραπάνω περιοχών.

39. Από τα στοιχεία του φακέλου προκύπτουν τα εξής:

A) Τα ... των κακοκαιριών ... και ..., οι οποίες έπληξαν την περιοχή της ... με διαφορά ... τον μήνα ... του 2023, προκάλεσαν, μεταξύ άλλων, βλάβες σε ..., όπως στο ... της περιοχής. Η πρωτοφανής για τις πληγείσες περιοχές ένταση και έκταση των παραπάνω ..., τα οποία άλλωστε δεν αμφισβητούνται από τις προσφεύγουσες, είναι γεγονότα κοινώς γνωστά, αλλά προκύπτουν και από την γνωμοδότηση του Τεχνικού Συμβουλίου Έργων με ημερομηνία .../.../2024), καθώς επίσης και από τα προπαρατεθέντα στοιχεία του προγράμματος ... της Ευρωπαϊκής Ένωσης (βλ. παραπάνω σκέψη 5), τα οποία είναι ελεύθερα προσβάσιμα στην ιστοσελίδα του προγράμματος και στα οποία επιτρεπτά αναφέρεται η ΕΑΔΗΣΥ (πρβλ. ΔΕφΑΘ 786/2022 σκ. 11, 2494/2022 σκ. 13, ΔΕφΚομοτηνής 9/2019 σκ. 11).

Β) Περαιτέρω, σύμφωνα με τα στοιχεία του φακέλου, οι ..., μεταξύ των οποίων και ..., υπέστησαν εκτεταμένες ζημιές λόγω των ... που προκλήθηκαν από τις ..., την ... και την ... (βλ. τη Γνωμοδότηση του Τεχνικού Συμβουλίου Έργων με ημερομηνία 4/6/2024, σελ. 2). Συγκεκριμένα, σύμφωνα με το συνημμένο στην προσβαλλόμενη Πρόσκληση τεύχος Τεχνικής Περιγραφής (σελ. 2), η επίμαχη ... υπέστη βλάβες στο ... εξαιτίας της ... εκατέρωθεν της ... και των Το ... τμήμα της ... από την που, επίσης, Βλάβες προκλήθηκαν, τόσο στην ίδια τη ..., όσο και στα ... και το ... που βρίσκεται εντός της ζώνης ... του Εξαιτίας των ζημιών αυτών διακόπηκε πλήρως η κυκλοφορία στην επίμαχη ..., η οποία δεν έχει ... στο μεταξύ.

Γ) Όπως προκύπτει από τα προσαρτημένα στην προσβαλλόμενη Πρόσκληση τεύχη Τεχνικής Περιγραφής, Ειδικής Συγγραφής Υποχρεώσεων (ΕΣΥ) και Παραρτήματος Β' της ΕΣΥ, η ... χωρίστηκε σε τέσσερις (4) κατηγορίες ανάλογα με την ύπαρξη και τη σοβαρότητα βλαβών από τα ... ως εξής: «Περιοχή Κ1: περιοχή στην οποία δεν ... λόγω Περιοχή Κ2: περιοχή στην οποία δεν έχουν ... λόγω ..., αλλά υπάρχουν ενδείξεις ύπαρξης Περιοχή Κ3: περιοχή στην οποία εμφανίζονται ... (βλάβες στο ..., ... και ...), λόγω του φαινομένου της Περιοχή Κ4: περιοχή στην οποία υπάρχουν εκτεταμένες καταστροφές ή σοβαρές αστοχίες σε μεγάλο μήκος (όχι ...), οι οποίες επιτάσσουν την ...». Με βάση την παραπάνω διάκριση σε περιοχές Κ1, Κ2, Κ3 και Κ4, προσδιορίστηκε η ... ανά ..., όπως είχε διαμορφωθεί μετά την ... (βλ. Άρθρο 1.3 του Τεύχους Τεχνικής Περιγραφής, σελ. 5-9 και Ενότητα Β - Κατάταξη περιοχών επέμβασης του Παραρτήματος Β' ΕΣΥ, σελ. 7-8).

Δ) Σύμφωνα με τα έγγραφα της σύμβασης, αντικείμενο του υπό ανάθεση έργου είναι η μελέτη και κατασκευή των ... που κατατάσσονται στις παραπάνω κατηγορίες ..., ... και ... (βλ. Άρθρο 2 Τεύχους Τεχνικής Περιγραφής), δηλαδή των τμημάτων που έχουν υποστεί από ... μέχρι και Έτσι, έχουν προσδιοριστεί συγκεκριμένα οι ... εκτέλεσης των εργασιών της υπό ανάθεση σύμβασης (βλ. άρθρο 12 της προσβαλλόμενης Πρόσκλησης).

Ε) Ειδικότερα, το αντικείμενο της υπό ανάθεση σύμβασης αφορά, σύμφωνα με τη Γνωμοδότηση Τεχνικού Συμβουλίου Έργων με ημερομηνία .../.../2025 (σελ. 3), στην ... της ... και τη λήψη μέτρων βελτίωσης της ... της έναντι τυχόν Σύμφωνα με την ΕΣΥ και το Παράρτημα Β' της ΕΣΥ, στην υπό ανάθεση σύμβαση περιλαμβάνονται εργασίες ... χώρου στη ... του ... στις περιοχές Κ2,

K3 και K4 (... , ... , ... , ... , κ.λπ.), καταγραφή – επιθεώρηση της ... και με τεχνικά μέσα σε όλο ... , ... στις περιοχές K3 και K4, ... στις περιοχές K3 και K4, εργασίες ... και ... στις περιοχές K2, K3 και K4 για την προστασία της από νέα ... , ... και ... έργα στις περιοχές K3 και K4, εργασίες ... στις περιοχές K3 και K4, ... στις περιοχές K3 και K4, ... στις περιοχές K3 και K4, εργασίες ... κατά περίπτωση στις περιοχές K2, K3 και K4, εργασίες ... που σχετίζονται αποκλειστικά με την ... της περιοχής της ... και την ..., εργασίες ..., εργασίες ... στις περιοχές K3 και K4. Τέλος, στη σύμβαση περιλαμβάνονται οι αντίστοιχες μελέτες.

44. Με τα παραπάνω δεδομένα, από τα στοιχεία του φακέλου προκύπτει η συνδρομή των προϋποθέσεων αφενός, του απρόβλεπτου γεγονότος, το οποίο συνίσταται στα προαναφερθέντα ..., και αφετέρου της κατεπείγουσας ανάγκης εκτέλεσης των υπό ανάθεση έργων, προκειμένου να αποκατασταθεί η ... και να Το γεγονός ότι η κατεπείγουσα ανάγκη που συνδέεται με το απρόβλεπτο αυτό γεγονός εξακολουθεί να συντρέχει αιτιολογείται επαρκώς από την αναθέτουσα αρχή με την δεύτερη προσβαλλόμενη απόφαση, τα στοιχεία του φακέλου και τις απόψεις της. Ειδικότερα, σύμφωνα με όσα αιτιολογημένα αναφέρει η αναθέτουσα αρχή, πέραν του γεγονότος ότι οι περιοχές από τις οποίες ... η ... εξακολουθούν να ... σε κατάσταση έκτακτης ανάγκης πολιτικής προστασίας με την αιτιολογία ότι δεν έχει ολοκληρωθεί το έργο της ... των ... και, άρα, συντρέχουν κατ' αρχήν οι προϋποθέσεις εφαρμογής του άρθρου ... ν. .../2023, η επίμαχη ... δεν ... μέχρι σήμερα εξαιτίας των ... και ... σε εκτεταμένα τμήματά της, με αποτέλεσμα να μην εκτελείται το αντίστοιχο ... και να διαταράσσεται η οικονομική και κοινωνική ζωή της περιοχής που δεν εξυπηρετείται από Ο ισχυρισμός των προσφευγουσών, ο οποίος προβάλλεται με το συμπληρωματικό υπόμνημα, ότι οι ... στις πληγείσες περιοχές έχουν αποκατασταθεί είναι απορριπτέος ως αβάσιμος, στο μέτρο που αφορά στην επίμαχη

45. Εξάλλου, η κατεπείγουσα ανάγκη ... στην πρότερη κατάσταση, προκειμένου να ... με ασφάλεια το συντομότερο δυνατό, δεν θα εξυπηρετείτο με τον ίδιο τρόπο εάν η αναθέτουσα αρχή κατέφευγε σε ανοικτή ή κλειστή διαδικασία, λαμβανομένου υπόψη ότι η προβλεπόμενη δυνατότητα σύντμησης προθεσμιών αφορά μόνο στις προθεσμίες υποβολής προσφορών, όπως βάσιμα προβάλλεται με τις απόψεις της αναθέτουσας αρχής. Με την επιλεγείσα,

όμως, διαδικασία, πέραν της σύντμησης της προθεσμίας υποβολής προσφορών σε δέκα (10) ημέρες, ανατίθεται σύμβαση που περιλαμβάνει τη μελέτη και την κατασκευή του έργου με αξιολόγηση των προσφορών σε ένα στάδιο, ενώ δεν υπάρχει εκ του νόμου ανασταλτικό αποτέλεσμα της τυχόν υποβολής προδικαστικών προσφυγών, σύμφωνα με το άρθρο 364 παρ. 2 περ. α' ν. 4412/2016 (στην προκείμενη περίπτωση χορηγήθηκε ως προσωρινό μέτρο η αναστολή μόνο της υπογραφής της σύμβασης με την απόφαση του παρόντος Κλιμακίου με αριθμό Α22/2025), με αποτέλεσμα να διαφοροποιείται σημαντικά η όλη οικονομία της διαδικασίας ανάθεσης σε σχέση με ανοικτό ή κλειστό διαγωνισμό, έστω και με συντετμημένες προθεσμίες παραλαβής προσφορών (πρβλ. ΕλΣυν 368/2024 σκ. 22, ΕΑΔΗΣΥ 157/2025, Εκτ. Συμ.), απορριπτομένων των αντίθετων ισχυρισμών των προσφευγουσών.

46. Απορριπτέος είναι και ο ισχυρισμός των προσφευγουσών ότι δεν υπάρχει αιτιώδης συνάφεια μεταξύ του απρόβλεπτου γεγονότος και των εργασιών της σύμβασης. Κατ' αρχάς, οι προσφεύγουσες δεν αμφισβητούν συγκεκριμένα, ούτε την επέλευση των βλαβών που περιγράφονται στα τεύχη της διαδικασίας ανάθεσης, ούτε τη συνάφειά τους με το τεχνικό αντικείμενο της σύμβασης, το οποίο, επίσης, περιγράφεται στα παραπάνω τεύχη. Σε κάθε περίπτωση, η παραπάνω κατεπείγουσα ανάγκη εκτέλεσης του υπό ανάθεση έργου ... τελεί σε σχέση αιτιώδους συνάφειας με το απρόβλεπτο γεγονός, αφού αντικείμενο των εργασιών είναι, σύμφωνα με το σύνολο των στοιχείων του φακέλου, και ιδίως αυτών που προαναφέρθηκαν, η ... που υπέστησαν βλάβες ή ... από τα προαναφερθέντα ..., πράγμα που από κανένα στοιχείο του φακέλου δεν προκύπτει ότι θα απαιτείτο εάν δεν είχε εμφιλοχωρήσει το απρόβλεπτο γεγονός και δεν είχαν προκληθεί ... στις

47. Εξάλλου, από το προπαρατεθέν αναλυτικό ιστορικό της υπόθεσης, προκύπτει ότι η διαδικασία ανάθεσης εκκίνησε στον συντομότερο κατά τις περιστάσεις χρόνο από την επέλευση των καταστροφών, απορριπτομένων των προβαλλόμενων από τις προσφεύγουσες ισχυρισμών ότι η έναρξη της διαδικασίας ανάθεσης δεν παρουσιάζει χρονική εγγύτητα προς το απρόβλεπτο γεγονός. Κατ' αρχάς, ο απαιτούμενος για την ολοκλήρωση των προπαρασκευαστικών ενεργειών πριν την εκκίνηση της διαδικασίας ανάθεσης συναρτάται προς την σοβαρότητα και την έκταση των καταστροφών, με δεδομένο και το κοινώς γνωστό γεγονός που επικαλείται και η αναθέτουσα αρχή

στις απόψεις της, χωρίς αυτό να αμφισβητείται με το συμπληρωματικό υπόμνημα της προσφεύγουσας, ότι η ... στις πληγείσες περιοχές και η ... δεν ήταν εφικτές αμέσως μετά την επέλευση των προπεριγραφέντων καιρικών φαινομένων, αλλά μόνο μετά την ..., η οποία έλαβε χώρα μετά από έναν (1) τουλάχιστον μήνα.

48. Περαιτέρω, σύμφωνα με το αναλυτικό ιστορικό που παρατίθεται παραπάνω (βλ. σκέψεις 5-22), κατά το διάστημα που μεσολάβησε μεταξύ των ... και της έναρξης της προκείμενης διαδικασίας ανάθεσης (.../.../2024) τα αρμόδια όργανα προέβησαν στις κατά νόμο απαιτούμενες ενέργειες για: **α)** την ανάθεση, εκτέλεση και παραλαβή του αντικειμένου της σύμβασης του τεχνικού συμβούλου, στον οποίο ανατέθηκαν η ..., η καταγραφή των ζημιών, ο προσδιορισμός και την εξειδίκευση του φυσικού και τεχνικού αντικειμένου των απαιτούμενων έργων ... και τη σύνταξη των εγγράφων της διαδικασίας ανάθεσης της σύμβασης μελέτης και κατασκευής των ..., **β)** την παροχή γνώμης του αρμόδιου τεχνικού συμβούλου για την εκτέλεση του επίμαχου έργου και την εξειδίκευση των εργασιών του, **γ)** την εξασφάλιση χρηματοδότησης της υπό ανάθεση σύμβασης από το Ταμείο Ανάκαμψης και Ανθεκτικότητας και την ολοκλήρωση των ελέγχων νομιμότητας από την αρμόδια διαχειριστική αρχή, **δ)** την εξασφάλιση της εθνικής συνεισφοράς από το Πρόγραμμα Δημοσίων Επενδύσεων, **ε)** την ανάρτηση και έγκριση πρωτογενούς αιτήματος και **στ)** την έκδοση της προσβαλλόμενης Πρόκλησης με τα συνημμένα της. Λαμβανομένων υπόψη των παραπάνω, στην προκείμενη περίπτωση πληρούνται οι προϋποθέσεις του άρθρου 32 παρ. 2 περ. γ' ν. 4412/2016, απορριπτομένων των αντίθετων ισχυρισμών που προβάλλονται με την προδικαστική προσφυγή και το συμπληρωματικό υπόμνημα (πρβλ. ΔΕΦΑΘ 147/2023, 1495/2022, 301/2021, ΕλΣυν Έβδομο Τμήμα 575/2022, 1704/2021, 1702/2021, 1169/2021, ΕΑΔΗΣΥ 157/2025 Εκτ. Συμ., 948/2024). Άλλωστε, όπως προκύπτει από την αλληλουχία των σχετικών ενεργειών των αρμοδίων οργάνων, η διάρκεια της διαδικασίας αναζήτησης και εξασφάλισης των απαιτούμενων πιστώσεων, χωρίς τις οποίες δεν μπορούσε να εκκινήσει η διαδικασία ανάθεσης, δεν μπορεί να αποδοθεί σε υπαιτιότητα της αναθέτουσας αρχής, η οποία δεν μπορούσε να έχει εκ των προτέρων εξασφαλισμένους πόρους για την αντιμετώπιση των συνεπειών των προαναφερθέντων απρόβλεπτων γεγονότων, αλλά προέβη χωρίς καθυστέρηση από την ένταξη

του έργου στο ... (.../.../2024) στην έναρξη της διαδικασίας ανάθεσης με την αποστολή της πρόσκλησης στις .../.../2024 (πρβλ. ΕλΣυν Έβδομο Τμήμα 1167/2021, ΕΑΔΗΣΥ 157/2025 Εκτ. Συμ.).

49. Απορριπτέος είναι και ο ισχυρισμός των προσφευγουσών ότι η αναθέτουσα αρχή δεν προσέφυγε στην επίμαχη εξαιρετική διαδικασία για να αντιμετωπίσει την κατεπείγουσα κατάσταση που δημιουργήθηκε από το απρόβλεπτο γεγονός, αλλά για την ανάθεση «ενός κανονικού έργου κανονικής διάρκειας». Και τούτο, διότι, όπως προαναφέρθηκε (βλ. παραπάνω σκέψη 39), σύμφωνα με τα στοιχεία του φακέλου στο υπό ανάθεση έργο περιλαμβάνονται οι εργασίες που κρίθηκαν από τα αρμόδια όργανα τεχνικά απαραίτητες για την ανάλογα με τον βαθμό και την έκταση που παρουσιάζουν αυτές σε κάθε ... και τη θωράκισή της έναντι νέων ..., οι δε προσφεύγουσες, παρά το γεγονός ότι έλαβαν πλήρη γνώση των εγγράφων της σύμβασης, δεν αμφισβητούν την αναγκαιότητα των συγκεκριμένων εργασιών για την Η εκτιμώμενη αξία και η διάρκεια εκτέλεσης των εργασιών, η οποία ανέρχεται, σύμφωνα με τα έγγραφα της σύμβασης, σε δεκαπέντε (15) μήνες συμπεριλαμβανομένου του χρόνου εκπόνησης των απαιτούμενων μελετών, συνάπτεται, όπως βάσιμα υποστηρίζεται με τις απόψεις της αναθέτουσας αρχής, με την έκταση των βλαβών στη ..., σε συνδυασμό με την υποχρέωση του αναδόχου να εκπονήσει τις σχετικές μελέτες, η εκπόνηση, άλλωστε, των οποίων με διαφορετική διαγωνιστική διαδικασία θα καθυστερούσε την εκτέλεση των εργασιών. Ενόψει των παραπάνω, μόνη η διάρκεια της συνολικής προθεσμίας εκτέλεσης του έργου και η εκτιμώμενη αξία του δεν αποτελούν αφεαυτές ενδείξεις ότι οι υπό ανάθεση εργασίες δεν είναι οι απόλυτα αναγκαίες για την άμεση αντιμετώπιση των συνεπειών των ..., όπως αβάσιμα προβάλλεται με την προδικαστική προσφυγή και το συμπληρωματικό υπόμνημα (πρβλ. ΕλΣυν 575/2022).

50. Απορριπτέος είναι και ο ειδικότερος ισχυρισμός των προσφευγουσών που προβάλλεται με την προδικαστική προσφυγή και το συμπληρωματικό υπόμνημα ότι, εφόσον υφίστατο ανάγκη εκτέλεσης επείγουσών εργασιών, η αναθέτουσα αρχή όφειλε να δημοπρατήσει μόνο αυτές για την κάλυψη των άμεσων αναγκών της και, στη συνέχεια, να δημοπρατήσει τα υπόλοιπα έργα ... με ανοικτή διαδικασία. Και τούτο, διότι, παρά το γεγονός ότι οι προσφεύγουσες, κατά δήλωσή τους, στις .../.../2024 έλαβαν γνώση των εγγράφων της σύμβασης, τα οποία περιλαμβάνουν, όπως προεκτέθηκε, περιγραφή των

ζημιών, της ... και όλων των επιμέρους εργασιών που συγκροτούν το αντικείμενο του υπό ανάθεση έργου, δεν διαχωρίζουν τις εργασίες που, κατά τους ισχυρισμούς τους, δεν έχουν κατεπείγοντα χαρακτήρα για την και, άρα, δεν είναι – πάντα κατά τους ισχυρισμούς τους - απολύτως αναγκαίες για την άμεση ... της, παρά μόνο περιορίζονται σε αόριστους και αναπόδεικτους ισχυρισμούς, όπως ότι δεν εξυπηρετείται «καμία κατεπείγουσα ανάγκη» και «δεν δημοπρατούνται έργα άμεσης ..., αλλά έργα υποδομών».

51. Οι προβαλλόμενοι με το υπόμνημα των προσφευγουσών ισχυρισμοί ότι: **α)** η διαδικασία ανάθεσης παραβιάζει ευρωπαϊκές και εθνικές διατάξεις που προστατεύουν την πρόσβαση των μικρομεσαίων επιχειρήσεων στους δημόσιους διαγωνισμούς, και ιδίως τις διατάξεις των άρθρων 59 και 288 ν. 4412/2016 (άρθρα 46 και 65 των Οδηγιών 2014/24/ΕΕ και 2014/25/ΕΕ αντίστοιχα) σχετικά με την υποδιαίρεση των συμβάσεων σε τμήματα, **β)** αντί να δημοπρατηθούν αυτοτελή έργα, ενοποιοούνται τεχνητά διακριτά συμβατικά αντικείμενα με συνένωση έργων ... που δεν σχετίζονται ..., ώστε να ευνοηθούν οι καλούμενες εργοληπτικές επιχειρήσεις ...ης τάξης του ΜΕΕΠ, και **γ)** οι δημοπρατούμενες εργασίες δεν αποτελούν ενιαίο έργο, αλλά εκτείνονται σε έκταση μεγαλύτερη των ... είναι απορριπτέοι ως απαράδεκτα προβαλλόμενοι για πρώτη φορά με το υπόμνημα των προσφευγουσών, και όχι με την προδικαστική προσφυγή (πρβλ. ΣτΕ 675/2023, σκ. 22, 1419/2021, σκ. 10, ΕΑ ΣτΕ 158/2019, σκ. 14 κ.α.). Σε κάθε περίπτωση, οι παραπάνω ισχυρισμοί προβάλλονται απαράδεκτα λόγω έλλειψης εννόμου συμφέροντος της προσφεύγουσας, η οποία δεν προβάλλει ότι εμποδίζεται να αναλάβει μέρος του αντικειμένου της υπό ανάθεση σύμβασης λόγω μη τμηματοποίησης του αντικειμένου της, αλλά ότι, αν και διαθέτει την απαιτούμενη ικανότητα και το ενδιαφέρον να την αναλάβει στο σύνολό της, εμποδίζεται λόγω της επιλογής της αναθέτουσας αρχής να προσφύγει στην επίμαχη εξαιρετική διαδικασία ανάθεσης.

52. Οι προσφεύγουσες προβάλλουν, επίσης, με το συμπληρωματικό υπόμνημα ότι «η νομιμότητα της συμπεριφοράς της αναθέτουσας αρχής, θα πρέπει να ιδωθεί συνολικά, στο πλαίσιο και των οκτώ (8) διαγωνισμών, συμπεριλαμβανομένου του ώδε προσβληθέντος, που δημοπρατήθηκαν ταυτόχρονα και με την ίδια διαδικασία και τους ίδιους προσκληθέντες, καθ' όσον η διαδικασία αυτή, η μεθόδευση και το πλαίσιο με το οποίο διενεργούνται

παραβιάζει κατάφωρα την ευρωπαϊκή και εσωτερική νομοθεσία». Όμως, το αντικείμενο της απόφασης του παρόντος Κλιμακίου είναι, σύμφωνα με το άρθρο 367 παρ. 1 ν. 4412/2016, η εξέταση της βασιμότητας των πραγματικών και νομικών ισχυρισμών των προσφευγουσών που αφορούν στη νομιμότητα των συγκεκριμένων προσβαλλόμενων πράξεων της αναθέτουσας αρχής σχετικά με την διαδικασία ανάθεσης της σύμβασης κατασκευής του δημοσίου έργου ..., και όχι γενικά η νομιμότητα των διαδικασιών ανάθεσης συμβάσεων δημοσίων έργων ... των πληγείσων από τις ... υποδομών συνολικής εκτιμώμενης αξίας, κατά τους ισχυρισμούς της προσφεύγουσας, ..., για την ανάθεση των οποίων απεστάλησαν όμοιες Προσκλήσεις προς τους ίδιους οικονομικούς φορείς. Επομένως, η συνδρομή των προϋποθέσεων προσφυγής στην εξαιρετική διαδικασία ανάθεσης εκτιμάται από το παρόν Κλιμάκιο, στο πλαίσιο της αρμοδιότητας εξέτασης της κρινόμενης προδικαστικής προσφυγής κατά των προσβαλλόμενων πράξεων της αναθέτουσας αρχής, μόνον όσον αφορά στις υπό ανάθεση εργασίες ... της επίμαχης ... συνολικού που εκτείνεται συνολικά σε ... περίπου χιλιόμετρα και μόνο στο μέτρο που οι προϋποθέσεις εφαρμογής των επίμαχων διατάξεων για την ανάθεση της επίμαχης σύμβασης αμφισβητούνται με συγκεκριμένους ισχυρισμούς των προσφευγουσών.

53. Για όλους τους παραπάνω λόγους, δεν ευσταθούν οι ισχυρισμοί των προσφευγουσών ότι δεν συντρέχουν στην προκείμενη περίπτωση οι προϋποθέσεις προσφυγής της αναθέτουσας αρχής στη διαδικασία ανάθεσης του άρθρου 32 παρ. 2 περ. γ' ν. 4412/2016 και, κατά συνέπεια, **ο πρώτος λόγος της προδικαστικής προσφυγής πρέπει να απορριφθεί.**

54. Με τον **δεύτερο λόγο της προδικαστικής προσφυγής**, οι προσφεύγουσες προβάλλουν ότι η επιλογή της αναθέτουσας αρχής για την πρόσκληση περιορισμένου και συγκεκριμένου αριθμού οικονομικών φορέων έλαβε χώρα κατά κακή χρήση της διακριτικής της ευχέρειας και αναιτιολόγητα και, επιπλέον, παραβιάζει την αρχή του ελεύθερου ανταγωνισμού, όχι μόνο επειδή στον προκείμενο διαγωνισμό κλήθηκαν οι συγκεκριμένοι οικονομικοί φορείς, αλλά επειδή αυτοί κλήθηκαν και με επτά (7) ακόμη Προσκλήσεις που εκδόθηκαν ταυτόχρονα για άλλα έργα ... από τις

55. Η αναθέτουσα αρχή αντιτάσσει στα παραπάνω ότι, εφόσον συντρέχουν λόγοι εφαρμογής της διαδικασίας ανάθεσης με διαπραγμάτευση χωρίς προηγούμενη ακρόαση, η ίδια διαθέτει διακριτική ευχέρεια να προσκαλέσει

όποιον οικονομικό φορέα επιλέξει, χωρίς να είναι υποχρεωμένη να καλέσει οποιονδήποτε άλλον ή να αποδεχθεί προσφορά που επιθυμεί να υποβάλει τρίτος οικονομικός φορέας. Προσθέτει ότι στην επίμαχη διαδικασία κλήθηκαν να υποβάλουν οικονομικές προσφορές τέσσερις (4) οικονομικοί φορείς που είναι οι μεγαλύτερες εργοληπτικές επιχειρήσεις της χώρας και εξασφαλίζουν κατά το δυνατόν τα εχέγγυα για την ταχεία εκτέλεση των εργασιών.

56. Ο προκείμενος λόγος της προδικαστικής προσφυγής πρέπει να απορριφθεί, ενόψει της ευρείας διακριτικής ευχέρειας της αναθέτουσας αρχής να διαπραγματευτεί με οικονομικούς φορείς της επιλογής της για την ανάθεση σύμβασης με διαδικασία διαπραγμάτευσης χωρίς προηγούμενη δημοσίευση (πρβλ. ΔΕφΘεσ/νίκης 40/2021, σκ. 14, 145/2021, σκ. 14, πρβλ. ΕλΣυν Έβδομο Τμήμα 1080/2022, 575/2022, ΕΑΔΗΣΥ 157/2025 Εκτ. Συμ. κ.α.), η οποία οριοθετείται στην προκείμενη περίπτωση μόνο από την ειδικότερη πρόβλεψη του προπαρατεθέντος άρθρου 25 παρ. 9 ν. 4412/2016 για αποστολή της Πρόσκλησης σε τρεις (3) τουλάχιστον εργοληπτικές επιχειρήσεις με αποδεδειγμένη εμπειρία στην εκτέλεση έργων αντίστοιχης κατηγορίας υποδομών.

57. Ειδικότερα, εφόσον, όπως κρίθηκε παραπάνω, συντρέχουν στην προκείμενη περίπτωση οι προϋποθέσεις προσφυγής στην εξαιρετική διαδικασία του άρθρου 32 παρ. 2 περ. γ' του ν. 4412/2016 σε συνδυασμό με το άρθρο 25 παρ. 9 ν. 5049/2023 η αναθέτουσα αρχή δεν υποχρεούται από τον νόμο να γνωστοποιήσει την πρόθεσή της για τη σύναψη δημόσιας σύμβασης, ούτε να καλέσει οποιονδήποτε ενδιαφερόμενο οικονομικό φορέα ή ένωση οικονομικών φορέων, όπως στην προκείμενη περίπτωση η προσφεύγουσα, ακόμη και εάν αυτοί ανήκουν κατ' αρχήν στον κύκλο των οικονομικών φορέων που μπορούν να εκτελέσουν τη σύμβαση, αλλά έχει ευρεία διακριτική ευχέρεια να απευθύνει την οικεία πρόσκληση στους οικονομικούς φορείς της επιλογής της τηρουμένων των προϋποθέσεων του άρθρου 25 παρ. 9 ν. 5049/2023 να κληθούν τουλάχιστον τρεις (3) και να διαθέτουν αποδεδειγμένη εμπειρία στην εκτέλεση έργων αντίστοιχης κατηγορίας ..., πράγμα που στην προκείμενη περίπτωση δεν αμφισβητείται από τις προσφεύγουσες. Οι ισχυρισμοί τους ότι οι κληθέντες οικονομικοί φορείς έχουν υψηλό ανεκτέλεστο υπόλοιπο εργολαβικό συμβάσεων, υπάρχει έλλειψη εργατικού και τεχνικού προσωπικού και ανάγκη μετάκλησης προσωπικού από το εξωτερικό δεν αφορούν στην

εμπειρία των κληθέντων οικονομικών φορέων στην εκτέλεση αντίστοιχων έργων, η οποία αποτελεί κατά τα άνω προϋπόθεση συμμετοχής τους στην επίμαχη διαδικασία ανάθεσης, οπότε είναι σε κάθε περίπτωση απορριπτέοι.

58. Τέλος, οι ισχυρισμοί των προσφευγουσών που ερείδονται στην αρχή του ελεύθερου ανταγωνισμού είναι απορριπτέοι ως αβάσιμοι, διότι η διενέργεια διαδικασίας ανάθεσης με διαπραγμάτευση χωρίς προηγούμενη δημοσίευση του άρθρου 32 ν. 4412/2016 συνιστά παρέκκλιση από τον κανόνα διεξαγωγής διαγωνιστικής διαδικασίας, κατά την οποία κάμπτεται η εφαρμογή της αρχής του ελεύθερου ανταγωνισμού ενόψει της συνδρομής συγκεκριμένων αυστηρών προϋποθέσεων που δικαιολογούν την προσφυγή στην εξαιρετική διαδικασία. Κατά συνέπεια, **ο δεύτερος λόγος της προδικαστικής προσφυγής πρέπει να απορριφθεί.**

59. Επειδή, κατόπιν των παραπάνω, η προδικαστική προσφυγή πρέπει να απορριφθεί και να διαταχθεί η κατάπτωση του καταβληθέντος από τις προσφεύγουσες παραβόλου.

Για τους λόγους αυτούς

Απορρίπτει την προδικαστική προσφυγή.

Ορίζει την κατάπτωση του παραβόλου.

Κρίθηκε και αποφασίστηκε στις 31 Ιανουαρίου 2025 και εκδόθηκε στις 18 Φεβρουαρίου 2025, στην Αθήνα.

Ο ΠΡΟΕΔΡΟΣ
ΙΩΑΝΝΗΣ-ΚΩΝΣΤΑΝΤΙΝΟΣ ΧΑΛΚΙΑΣ

Η ΓΡΑΜΜΑΤΕΑΣ
ΚΥΡΙΑΚΗ ΧΑΡΙΤΟΥ